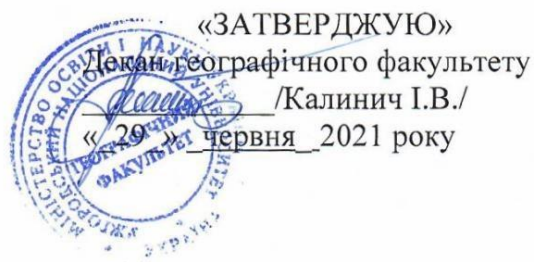

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

**СИЛАБУС
ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНЦЕПЦІЇ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Назва курсу	Концепції природокористування
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Качмар Наталія Іванівна
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	nataliia.kachmar@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/user/view.php?id=238&course=1001
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	Денна форма – 4 кредити ЄКТС / 120 годин
Обсяг курсу	Денна форма: 60 години – аудиторні заняття (36 години лекційні, 24 годин семінарські заняття); 60 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Комбінована Проведення лекцій, семінарських занять, консультацій, іспитів тощо.
Анотація до курсу	Вивченням дисципліни формують теоретичні знання та практичні вміння, які необхідні майбутньому фахівцеві для роботи в різних галузях. Студенти набудуть відповідних знань про антропогенний вплив на довкілля, екологічні кризи та
Ключові слова	Сталий розвиток, стратегія сталого розвитку, індикатори сталого розвитку, впровадження стратегії, механізм реалізації стратегії.
Мета та цілі курсу	Мета навчального курсу «Концепції природокористування» - формування сучасного мислення та світогляду природокористування на основі економічних, соціально-демографічних та екологічних проблем сьогодення. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 11. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність). ЗК 12. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність). ФК 5. Здатність до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності. ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства. ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному). ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства

	України та свого регіону.	
Пререквізити курсу	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів освітньої програми «Географія»: <ul style="list-style-type: none"> ОК 1.1 Ділова українська мова ОК 1.3 Філософія ОК 1.10 Основи екології і екологія людини ОК 1.13 Охорона праці та безпека життєдіяльності ОК 2.11 Основи суспільної географії ОК 2.12 Регіональна економічна і соціальна географія 	
Очікувані результати навчання	Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.	PH 1
	Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.	PH 5
	Уміє використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.	PH 6
	Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	PH 7
	Знає та розуміє основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки.	PH 13
	Пояснює зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулює наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.	PH 16
	Розуміє глобальні суспільно-географічні процеси, вміє скласти характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.	PH 20
	Характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону.	PH 21
Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, семінарські заняття, усне опитування, тестові завдання, модульні письмові контрольні роботи тощо. Дидактичні матеріали: підручники з дисципліни в електронній формі, матеріали презентацій до лекцій, пакети завдань для модульного та підсумкового контролю, стратегічні звіти, а також матеріали лектора до дисципліни в системі віртуального навчання «Moodle» та за потреби відправлення на особисті пошти студентів.	
Необхідне обладнання	Технічні засоби: мультимедійна забезпечення, інтернет ресурси з доступом під час лекцій.	

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни				
	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	6	30	
Самостійна робота			1	30	
Модульна контрольна робота	1	70	1	40	
Разом		100		100	

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Графік проведення модульного контролю з навчальної дисципліни складається кафедрою та затверджується деканом факультету.

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за: - написання контрольних модульних робіт (2 модулі); - роботи на 12 семінарських заняттях (6 семінари – 1 модуль, 6 семінари – 2 модуль); - виконання самостійної роботи студента (проводиться у 2-му модулі).

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторної письмової контрольної роботи, яка складається з вирішенням теоретичних питань, які студент вирішує у письмовій формі. В кожному варіанті міститься 3 розписові питання, які оцінюються у 60 балів та 5 тестових завдань – у 10 балів. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 70 балів для 1 модульного контролю. Для другого модульного контролю: 2 розписові питання, які оцінюються у 40. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 40 балів.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %;
- неявка на МКР – 0 балів.

Оцінювання кожного семінарського заняття становить 5 балів:

- «відмінно» – повне розкриття тематики яку вибрав студент із запропонованих викладачем, які передбачені у робочій програмі, вільно володіє матеріалом, розкриває суть дискусійних питань від викладача та його одногрупників – 5 балів;
- «добре» – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилок – 4 балів;
- «задовільно» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час виступу, недостатньо розкриває зміст, допускаючи при цьому суттєві

	<p>неточності – 3 бали; – «достатньо» – частково володіє навчальним матеріалом проте не в змозі викласти його зміст, допускаючи при цьому суттєві помилки – 2 бали; – «незадовільно» – студент не підготовлений на семінар і не володіє матеріалом – 0 балів.</p> <p><u>Самостійна робота</u> оцінюється у 30 балів за такими критеріями: - «відмінно» – творчий підхід до розкриття питання – 25-30 балів; - «добре» – глибоке розкриття питання, відображена власна думка – 20-15 балів; - «задовільно» – обґрунтоване розкриття тематики з певними недоліками – 15-10 балів; - «незадовільно» – завдання виконане проте студент не орієнтується в даній тематиці – 10-5 балів; - Ср «незараховано» – завдання не було зроблено – 0 балів.</p> <p>За кожний тиждень затримки із поданням самостійної роботи знімаються штрафні бали – 5 бал. Наявність позитивної оцінки із Ср є умовою допуску до залікової контрольної роботи. Протягом навчального семестру проводиться 2 змістових модульних контрольних робіт, 12 семінарських занять та 1 самостійна робота студента, рейтингові оцінки яких сумуються.</p> <p><u>Семестровий контроль</u> проводиться після змістових модулів шляхом аналізу показників поточної успішності за написання письмових модульних контрольних робіт, семінарських та самостійної роботи студента. Залік є підсумковим контролем двох модулів і проводиться наприкінці семестру навчання. Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за навчальний рік. Рейтингова оцінка студента не повинна бути меншою 60-ти балів.</p> <p>Якщо сумарна оцінка за модульний контроль є меншою за 60 балів, але більшою за 35 балів, то студент зобов'язаний перескласти контрольні завдання під час заліку. Якщо сумарна оцінка за модульний контроль є більшою за 60 балів чи рівно становить 60 балів, то за бажанням студента вона може бути підвищеною під час заліку чи залишеною з даним результатом. Якщо сумарна оцінка за два модульних контролів є меншою за 35 балів, студент не допускається до заліку та з обов'язковим повторним вивченням даної дисципліни, або ж допускається до заліку після виконання певних визначених викладачем відрізок з даної дисципліни за дозволом завідувача кафедри.</p> <p>Під час заліку студент виконує на вибір варіант залікової контрольної роботи, яка складається із трьох теоретичних питань та запитань, які ставить викладач по даній тематиці залікової роботи (максимально 5 питань). Кожне теоретичне питання максимально становить – 30 балів та запитання поставлені викладачем – 10 балів (кожна правильна відповідь становить 2 бали). Отже, загальна сума за залік з даного предмету становить 100 балів.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у формі усної перевірки – денна форма
Зміст курсу	<p align="center">Модуль 1. Тенденції становлення сталого розвитку</p> <p>Тема 1. Зміст та завдання дисципліни. Соціально-географічні витоки сучасної стратегії стійкого розвитку.</p> <p>Тема 2. Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання.</p> <p>Тема 3. Глобалізаційні процеси та їх вплив на стійкий розвиток.</p> <p>Тема 4. Передумови формування та розвиток концепції стійкого розвитку.</p> <p>Тема 5. Економічний вектор сталого розвитку.</p>

	<p>Тема 6. Екологічний вектор сталого розвитку. Тема 7. Соціальний вектор сталого розвитку. Тема 8. Особливості концепції стійкого розвитку. Тема 9. Напрямки переходу сучасної цивілізації на модель стійкого розвитку.</p> <p style="text-align: center;">Модуль 2. Реалізація концепцій стійкого розвитку</p> <p>Тема 10. Особливості формування стратегії стійкого розвитку в зарубіжних країнах. Тема 11. Формування та реалізація державної політики з питань сталого територіального розвитку України. Тема 12. Регіональний розвиток та просторове планування в контексті стійкого розвитку. Тема 13. Регіональні підходи до реалізації стійкого розвитку. Тема 14. Розробка регіональних та місцевих стратегій сталого розвитку.. Тема 15. Соціальна мобілізація для сталого місцевого розвитку. Тема 16. Проекти сталого розвитку. Тема 17. Міжнародні організаційні механізми та правові документи реалізації сталого розвитку.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Згуровський М.З. Сталий розвиток у глобальному і регіональному вимірах: аналіз за даними 2005 р. / М.З. Згуровський – К.: НТУУ «КПІ», 2006. – 84 с. 2. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко – 2 вид. – К.: 2011. – 392 с. 3. Ріо-де-Жанейро-Йоганесбург: паростки ноосферогенезу відповідальність за майбутнє / В.Я. Шевчук, Г.О. Білявський, та ін. – К.: Геопринт, 2002. – 118 с. 4. Ріо-де-Жанейро-Йоганесбург: паростки ноосферогенезу відповідальність за майбутнє / В.Я. Шевчук, Г.О. Білявський, та ін. – К.: Геопринт, 2002. – 118 с. 5. Підліснюк В., Рудик І., Кириленко В., Вишенська І., Маслюківська О. Сталий розвиток суспільства: роль освіти. Путівник / За ред. В. Підліснюк – К.: Видавництво СПД «Ковальчук», 2005. – С. 88.
<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегія сталого розвитку – Режим доступу [Електрон. ресурс] http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf 2. Environmental Performance Index 2014 [Electron. resource] / Yale Center for Environmental Law & Policy. – Access link: http://epi.yale.edu/ 3. Footprint – Ecological Sustainability [Electron. resource] / Global Footprint Network. – Access link: http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN 4. Human Development Report 2007/2008. Fighting climate change: Human solidarity in a divided world [Electron. resource]. – Access link: http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2007_2008_EN_Complete.pdf 5. UN SDKP (Sustainable Development Knowledge Platform) [Electron. resource] / DSD; UN DESA. – Access link: http://sustainabledevelopment.un.org/
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<p style="text-align: center;">Модуль 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сталий розвиток у контексті суспільно – економічних проблем XXI століття. 2. Наукові основи стратегії сталого розвитку природи та суспільства. 3. Основні поняття і визначення сталого розвитку. 4. Концепція сталого розвитку: цілі, завдання, проблеми і напрямки сталого розвитку. 5. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства.

6. Визначення поняття «Організація Об'єднаний Націй», назвати кількість країн, які входять до її складу, окреслити мету створення і напрямки діяльності ООН.
7. Передумови та причини створення ООН. Проаналізувати основні положення Декларації об'єднаних націй від 1 січня 1942 року.
8. Статут 5 ООН та окреслити основні цілі ООН за Статутом.
9. Основні напрямки діяльності Програми розвитку ООН (ПРООН), враховуючи те, що найважливішими завданнями ПРООН вважає боротьбу із злиднями та голодом і забезпечення екологічної зрілості.
10. Передумови виникнення концепції і визначення поняття «сталий розвиток».
11. Виміри та складові сталого розвитку
12. Постановка проблеми необхідності переходу до сталого розвитку на міжнародному рівні.
13. Ріо-де-Жанейрська декларація по навколишньому середовищу та розвитку.
14. Глобалізація і сталий розвиток.
15. Інтеграція України до світової економіки та її вплив на можливості забезпечення сталого розвитку України.
16. Трансформація економіки України та її вплив на можливості забезпечення сталого розвитку України.
17. Основні внутрішні фактори сталого розвитку України.
18. Регіональні аспекти та екологічна безпека як складова сталого розвитку.

Модуль 2.

19. Характеристика та індикатори економічного виміру сталого розвитку.
20. Характеристика та індикатори екологічного виміру сталого розвитку.
21. Характеристика та індикатори соціального виміру сталого розвитку.
22. Актуальність екологічно збалансованого розвитку.
23. Основні екологічні проблеми України.
24. Екологічні проблеми у стратегії національної безпеки України.
25. Пріоритети збалансованого розвитку.
26. Поняття людського розвитку, методи його вимірювання.
27. Рівень життя і людський розвиток.
28. Освіта і людський розвиток.
29. Людський розвиток і гендер.
30. Економічні, соціальні та екологічні проблеми розвитку України та її регіонів.
31. Ресурсо-забезпечення сталого розвитку.
32. Шляхи та механізми переходу України до сталого розвитку.
33. Роль громад у розвитку суспільства.
34. Соціальна мобілізація. Складові елементи соціальної мобілізації.
35. Проекти сталого розвитку.
36. SWOT-аналізу у процес стратегічного планування.
37. Фінансові ресурси і механізми сталого розвитку.
38. Міжнародні організаційні механізми. Міжнародні правові документи реалізації сталого розвитку.